

POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE

Vedoucí práce

Autorka práce: Sabina Mostecká

Studijní program: Učitelství pro 1. stupeň základní školy

Název práce: Rozvoj čtenářských a pisatelských dovedností žáků 1. stupně ZŠ: akční výzkum

Vedoucí práce: PhDr. Veronika Laufková, Ph.D.

Oponentka práce: Mgr. Kateřina Novotná, Ph.D.

A. Požadované náležitosti závěrečné práce:

Legenda: ztučněný text v příslušném poli vyjadřuje hodnocení posuzovatelem.

	A	B	C	N
1. Cíl/e	Jasně formulované a adekvátní typu a charakteru práce.	Drobné nedostatky v obsahové a/nebo funkční formulaci.	Nefunkční formulace formálně (např. příliš obecná) i obsahově.	Není formulován.
2. Práce s informačními zdroji, dodržení formálních pravidel.	Reprezentativní zdroje (množství a kvalita, aktuálnost, příp. zahraniční zdroje, vhodně vybrány a správně citovány dle zvolené citační normy.	Nezřetelné oddělení převzatého a vlastního, drobné nedostatky v citacích a seznamu literatury.	Chybějící odkazy, nepřesné, nesprávně uváděné infor. zdroje, seznam liter. neodpovídá citacím apod.	Nevyhovuje.
3. Úroveň jazykového projevu	Vhodná pravopisná a stylistická úroveň.	Drobné nedostatky ve stylistice a/nebo gramatice, resp. interpunkci.	Výraznější nedostatky, např.:	Nevyhovuje.
4. Závěr	Shrnuje práci jako celek, přesahuje obsah DP v jeho hlubší reflexi a hodnocení, reaguje na cíle, obsahuje argumentované stanovisko autora.	Mezi A a C.	Popisuje obsah, neobsahuje širší reflexi problému, nehodnotí nebo neobsahuje stanovisko autora, neváže se k cíli.	Není formulován.
5. Formální náležitosti (abstrakt, klíčová slova, rozsah)	Ano	Neúplné:	DOPLNIT při obhajobě:	Nevyhovuje.

B. Kvalita závěrečné práce:

Legenda: ztučněné písmeno vyjadřuje hodnocení posuzovatelem: A = kvalitní zpracování, B = dílčí nedostatky, C = závažnější nedostatky, N = nevyhovuje, NP = nelze posoudit

Kritérium	A	B	C	N	NP
Orientace v pojednávané problematice, v níž se odráží znalost relevantních pramenů a odborné literatury.					
Úroveň odbornosti textu včetně používání odborné terminologie a dovednosti vymezit problém k řešení. Terminologie je korektní a jednotná.					
Logická struktura výkladu, návaznost jednotlivých kapitol, obsah vytváří logický celek.					
Funkční provázanost teoretické a empirické/praktické části, pokud mají práce tuto strukturu.					

¹ Jako předloha pro kritéria a hodnocení sloužila šablona Katedry preprimární a primární pedagogiky PedF UK. Děkujeme za možnost její úpravy a využívání.

--	--	--	--	--	--

Kritérium					
Popis metodologie: popis metod, analýzy, a/nebo zdůvodnění empirických postupů aj. ve vztahu k cílům práce.	A	B	C	N	NP
Úroveň interpretačních (interpretačně-analytických) dovedností, schopnost reflexe tématu či získaných dat.	A	B	C	N	NP
Originalita zpracování: zpracování práce svědčí o tvůrčím zaujetí autora a jeho samostatném uvažování o řešené problematice.	A	B	C	N	NP

C. Slovní hodnocení a sdělení autorovi/autorce závěrečné práce:

Posuzovaná diplomová práce se zabývá rozvojem čtenářských a pisatelských dovedností u žáků na prvním stupni základní školy. Téma vycházelo z autorčina zájmu a při jeho zpracování postupovala samostatně. Téma je vysoce aktuální, v zahraničí běžné, v českých školách se dosud o systematickém propojování čtení a psaní (resp. čtenářských a pisatelských dovedností) nehovoří ani nepublikuje. Diplomantka tak stála před poměrně velkou výzvou.

V teoretické části jsou vymezeny všechny základní pojmy: jsou popsána specifika čtenářské a pisatelské gramotnosti a možnosti jejich rozvoje. Oceňuji, že autorka věnuje pozornost i hodnocení jak čtení, tak zejména psaní, a zařadila kapitolu také o psaní tvůrčím, které přispívá k osobnostnímu rozvoji žáků. Ke zpracování teoretické části diplomantka používala dostupné domácí informační zdroje (a jeden zahraniční) a prokázala, že je schopna pracovat s odbornou literaturou, vyzdvihnout důležité informace a kompilovat informace z různých zdrojů. Vyšší kvalité by přispělo ještě prozkoumání zdrojů zahraničních; více propracovat kapitolu věnovanou propojování čtení a psaní (zejména proto, že dosud neexistuje žádná metodická příručka, jak systematicky čtení a psaní ve výuce propojovat) a doplnit celé citační normy u internetových zdrojů (např. diplomová práce). Teoretická a empirická část jsou však v této podobě vhodně provázány.

Praktická část je designována jako návrh šesti promyšlených lekcí, které cíleně propojují čtenářské a pisatelské dovednosti: Popletená říše, Nekonečný příběh, Limeriky, Strado a Varius, Listonoš vítr, Nedokončené pohádky. Její návrh lekcí považuji za velmi zdařilý. Autorka vychází z kvalitních literárních textů a výuku plánuje v souladu s konstruktivistickým pojetím výuky, funkčně propojuje čtení a psaní – vždy ve vztahu k výchozímu textu. Autorka všechny lekce sama realizovala a následně evaluovala. Kromě autoevaluace volila vhodné metody sběru dat: obsahová analýza žákovských produktů, pozorování, nestrukturovaný rozhovor s žáky. Pokrok sledovala u šesti záměrně vybraných žáků – a také jej dobře popsala a doložila získanými daty. Ukázalo se, že nejzásadnějším faktorem je vnitřní motivace žáka (v Nové taxonomii vzdělávacích cílů tzv. self-system, který sice stojí na vrcholu taxonomii, ale je základním předpokladem proto, aby mohlo učení vůbec proběhnout). Reflexe lekcí je pečlivá, stejně jako analýza žákovských výstupů. Ukázalo se, že čtenářské a pisatelské dovednosti jsou velmi úzce provázány. Žáci, kteří mají rozvinuté čtenářské dovednosti, většinou tvoří i kvalitní texty. Oceňuji i sepsaná doporučení pro učitelskou praxi (kapitola 8.5), která vzešla z realizace a evaluace lekcí. Věřím, že jak lekce, tak doporučení mohou být pro učitele z praxe cennou pomůckou ve výuce.

Celou práci považuji za kvalitně zpracovanou, s velkým zájmem o dané téma. Diplomantka Sabina Mostecká prokázala své znalosti teoretické, tak didaktické, což prokazuje návrh lekcí i jejich evaluace a autentické ukázky žákovských produktů. Závěrem autorce velice děkuji za její práci a zájem o zkvalitnění čtenářství a pisatelství u žáků a přeji jí, aby se jí stejně promyšleně

D. Otázky k obhajobě

1. Ve své práci netematizujete rozvoj čtenářských a pisatelských dovedností u žáků se specifickými vzdělávacími potřebami a žáky nadanými. Jak byste diferenciovala či

individualizovala výuku, kdybyste měla tyto žáky ve výuce? Demonstrujte prosím konkrétně na jedné z lekcí.

2. Pro některé žáky (např. Bedřich) byla velkou výzvou práce s poezií – jak byste jim práci s poezií mohla co nejvíce zpřístupnit?
3. Narazila jste na problém vnitřní motivace – má učitel možnost nějak tuto motivaci žáků ovlivnit – jakým způsobem?

Předložená práce splňuje požadavky kladené na tento typ prací a všechny dokumenty, na které systémy Theses.cz a Turnitin poukazují, jsou řádně citovány.

Práci považuji za kvalitní a inspirativní, ráda ji doporučuji k obhajobě.

V Praze dne 13.5.2024

Podpis